„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући гђе удове Мајна, лебарска улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ II. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 19. ЈАНУАРА 1893. ГОДИНА XXVIII.

ПРОМИСЛИМО ДОБРО.

Ми назадујемо. Заносимо се погледом у будућност, ту будућност представљамо себи лепу, сретну, напредну; замишљамо знатну висину, на којој би се уздигло Српство, овенчано успесима политичких и културних заслуга; не обзирући се на све, што се догађа око нас, гледамо само испред нас, а бацамо често лакомислено погледе у будућност, гледајући на ону светлу тачку наше, народне мете; а ипак осврнемо ли се на садашњост, упоредимо ли је не далеком прошлошћу, морамо се уверити, да не напредујемо.

Истина, шта је садашњост? Мали тренутак, који се губи у неизмерном размаку између прошлости и будућности, капља у великом Океану — али ипак копча између прошлости и будућности, ипак је ова садашњост била јуче будућност, а сутра ће бити прошлост . . . и будућност, ма и кратка, ма и незнатна није остварила ни једне наше наде и не ће оставити ни једне лепе успомене.

На прошлости народи зидају будућност. Прошлост је основа, будућност је зграда. Светла је Србинова прошлост. Светла је тако и толико, да је светлије немају други народи. Светла је наша прошлост, јер само она је кадра, да обори мишљење оних, који кажу, да народи у дугоме ропству, у политичкој, народносној и верској потиштености пропадају, ишчезавају. Били смо у таком ропству, а нисмо ни пропали, ни ишчезли; били смо у ропству, али оно није покварило у народу моралне основе, а кад је основа била здрава — све је било здраво.

Прогањаху нас, кињише нас али ни онда кад је Србин изгубио царство и господство, кад је независан пао у ропство, нико му није смео рећи: ти пропадаш! Падали смо, али нисмо пропадали, падали смо физично, не духовно; материјално, не морално и у нашем паду градили смо наде у будућност на моралној основи, а те су нас наде снажиле, одушевљавале, да и падајући могасмо поносом говорити: „напредујемо! Напредујемо у духу, моралу у идејама!“

А данас? Данас, кад нам физички дух није стегнут у оковима материјалне силе, данас, кад слушамо слободно брујање звона с православних цркава, а гледамо радосно како нам се у народу од народа зидају храмови просвете . . . . данас кад смо ступили у колосек свих народа, да се боримо за политичка и грађанска права, за што нема у нашим грудима усклика: напредујемо! Што је то, што нас кад год баца и очајање, за што не видимо напредак духа, с којих разлога опажамо покошене наше наде?

Где је стари понос и старо витештво? Откуд да се у место пожртвовања и самопрегоревања, братске љубави и урођене скромности поред најсветлијих родољубивих дела . . . данас у толикој мери у народу појављују себичности, лична истицања, уображења и мржње? Некад се мало говорило, а много радило, некад се прстом показивало на неродољуба, а родољуби су чинили своје, не тражећи награде за оно, што су, као Срби морали чинити; а данас? Или их нема доста који много о себи говоре, а мало раде; зар их нема, који и за најмање, просто дело захтевају признања родољубља у највећој мери, зар их нема, који не раде да користе — него да се прогласе и прочују . . . . који не знају и не ће да знају за разлику између частољубља и славољубља? А као да не спада сваком Србину у дужност, да буде уједно и родољуб?!

За што и откуд ова појава, која све више и више хвата корена, да се право, искрено, заслужно родољубље мало награђује, а неродољубива дела често некажњена остају, врло често заборављају и праштају?

Патриотизам је у нас, можемо рећи, пао с оне некадашње висине. Патриотизам, онај некадашњи наш славни, чувени патриотизам, који је светлио око лаворвенаца српских јунака и мученика, родољуба и књижевника . . . као да је данас на то спао, да се за њим крије сваки, ко јест и ко није родољуб, ко је заслужио за род и роду скривио . . . да многи с њиме обмањују, да се за њим крију неродољубива дела многих, којима је родољубље на устима, не у срцу; у речима — не у делима?

Много се данас, на жалост, на рачун Српства ради. Потрза се ово мило, ово, свакоме Србину, поносно име, и на рачун Српства у име Српства, делимо се у странке и странчице; а на рачун Српства, велећи да тиме користе Српству, многи служе својој себичности, своме славољубљу, радећи често и против народних интереса.

И начин расправљања јавних ствари као да је често крив да се патриотизам данас у опште слабо и лакомислено схваћа. Не варајмо се: лакомисленост смо скупо плаћали! Не заносимо се варљивом надом у будућност, кад видимо какова нам је садашњост. Нека кажу и пишу да нам предстоји сретна будућност, држимо се и необориве чињенице, да овакови какви данас изгледамо, не можемо сутра бити сретни.

Народ наш је витешки, племенито мисли и осећа, та у њему има моралне основе! Али, знајући како и колико јавна претресања утичу на народ, бојати се, да се често пута небратским начином јавних претресања не поквари морална основа у народу, ако они који воде главну реч не уваже основно правило да сва претресања јавних ствари не смеју усађивати, него искорењивати народне мане, да не смеју распиривати, него утишавати распаљене страсти.

Нови Сад, 18. јануара.

Као што из поузданог извора дознајемо, између одличних представника Румуна, Словака и Срба у Угарској, одржан је ових дана у Бечу поверљив састанак, ради заједничког политичког програма и солидарног поступања, тих народности против мађарске хегемоније. У оба правца је постигнут споразум. Основна мисао углављеног програма тежи за установљењем народне автономије у тим земљама. Народносни збор, који ће се одржати маја месеца и на ком ће, осим Румуна, Словака и Срба, заступљени бити и Немци, Малоруси и Хрвати имаће задатак, да партијски савез и солидарно поступање споменутих народности спроведу. Вођени су преговори и ради оснивања дневног листа на немачком језику, који ће већ у току ове године излазити у једном од главних места монархије.

Поглед по свету.

— У талијанскоме парламенту, као што смо се надали дошло је до бурних призора. За сада не можемо о томе опширније говорити. Сви су нападаји били наперени у првом реду против управитељства римске банке, а после против владе. Опозиција је тражила парламентарно истражно поверенство, да се испита сва корупција, а влада се опирала. У Француској влада је то прва и хтела. Оволико за сада, да се забележи разлика, како се корупције лече у Италији, а како у Француској.

— Египатско питање још занима у велико европску штампу. Важно је шта и како о томе мисле меродавни кругови у Петрограду. Званични орган руске владе пише: „Египат је зависан од Турске. Како онда може да Енглеска захтева, да она поставља и скида министре?“ За тим руски лист брани египатску автономију. У Цариграду је ово мишљење руске владе учинило најбољи утисак. Русија, види се, жели да Енглеска своју војску изведе из Египта То је некад желео и Гледстон, ако сад не ради тако, многи мисле с тога, што би у Енглеској наишао на јаки отпор, а сад он на томе ради, да Ирској дарује автономију. Сваки пријатељ Гледстонов мисли тако и не верује, да ће славни државник порећи својег обећања онде, где се тиче поштовања најсветијих народних начела, да сви народи уживају и своје слободе.

— Поводом доласка рускога царевића у Берлин пише француски лист „Фигаро“: „Царевић је отишао у Берлин, да парализује неповољни утисак, који је у берлинским круговима учинило путовање великога кнеза Сергија у Париз, Лондон и Рим с тајном мисијом. Војничка странка у Русији хоће рата, а по што мора букнути, боље сада кад је Француска спремнија од Немачке. Рат је свакако неизбежан и он ће букнути кроз кратко време.

СРПСТВО.

Србија. Војвода црногорски М. Петровић Његош вратио се из Београда на Цетиње. Војвода Марко био је дошао у Београд да посети свога брата војводу Блажа и то су употребили противници Црне Горе, да кажу још једну неистину, како је он побегао из Црне Горе испред зулума. Ми смо у своје време о свему овоме говорили опширније. Сада само бележимо, јер повратак војводе Марка побија још једном све, што су о њему говорили црногорски противници.

Црна Гора. Кнез црногорски одликовао је орденом Данилова реда власника и уредника петроградског листа „Новости“ г. К. Нотовића, који је увек писао симпатично не само о Црној Гори, него у опште о Српству и Словенству. У опште „Новости“ су после „Новог Времена“ највећи и најраспрострањенији руски лист.

Далмација. У Дубровнику постоји пољоделски завод. Овим заводом управља начелник града Дубровника, барон Гундулић, припознати капацитет у пољоделској струци. По што је Гундулић Србин, влада далматинска није могла, а да му и овде не даде видљива доказа, како и колико она омаловажава Србе. Именовала је пољоделском заводу новога управитеља и то проф. Кушара. Кушар је професор филологије и један од досељеника, који се највише бори против Српства. За то је добио признања код владе — она је професора филологије именовала за управитеља једног пољоделског завода. Јесу ли потребни коментари?

СЛОВЕНСТВО.

Русија. По што су до сада све вероисповести у Петрограду имали своје храмове, осим Мухамедоваца, то ће се ове године и за Мухамедовце градити џамија. Руска влада је већ на ту циљ определила знатну своту новаца. Стручњаци уверавају, да ће петроградска џамија по стилу и изради бити једна од најлепших џамија у целој Европи. — Бугарски емир приспео је у Петроград са дванаестогодишњим својим сином и великом пратњом. Одсео је у царском зимском двору, а у истим одајама, у којима је био персијски шах, када се бавио у Петрограду. На питање руских великодостојника, како је пропутовао кроз Русију, одговорио је, да је заиста осетио велику хладноћу, али топлота предусретљивог дочекивања, којом је био почашћен на свакоме месту, да је ту хладноћу учинила неосетљивом.

— У Русији била је ова зима с почетка доста јака, али је, као ретко до сада, страшно променљива. Сада је н. пр. већа зима на југу Русије него на северу. Свуда је пао велики снег, што је за усеве врло добро, јер кад у Русији одмах у јесен падне високи снег, те остане до конца фебруара месеца, онда је за цело плодна година. Ове године није ни у једној губернији било мраза без снега, нити су усеви од мраза пострадали. У Русији има свуда толико много жита, да су и цене ниске.

— Руска влада одлучила је, да преко Сибирије начини жељезницу, која ће од европске Руске према мору ићи мимо града Иркуцка и бајкалскога језера. Поједине делове жељезничке пруге почели су већ градити ове године. Ова ће жељезница бити најдужа од свих жељезница на свету. Нема сумње, да ће овако јако ојачати руски уплив на истоку а руска трговина и обрт проширити се у највећој мери. Жељезница мора се довршити још током ове године.

ДОПИСИ.

Нови Сад, 16. јануара. У чланку „Крсна слава — Србинова слава“, који је био штампан у 190. бр. п. г. у „Застави“ добро је речено, да се народ мора што више одушевљавати у вери отаца. На жалост има их много, који данас као да слабо држе до вере, јер кад се само сетимо, како су у многим благданима наше цркве готово празне, кад видимо колико и колико има Срба, који и не похађају цркве, онда можемо закључити, да ти Срби мисле, да су то маленкости, за које им се није баш толико бринути, и ако сви прости и паметни људи знају и потврђују да ћемо пропасти, ако у вери охладнимо. Сећам се старих, лепих времена, кад се сваки Србин молио Богу и своју децу васпитавао у страху божијем, кад су о свима благданима наши свети храмови били дупком пуни, да је била милина гледати побожну Србадију — а данас ме обузме више пута жалост, кад ступим на праг црквених врата, а у цркви готово никог, или ако их има, то су већином старији људи, у којима се не угасише верски осећаји, док млађи, као да воле тражити других забава.

Тужимо се на рђаве године и непрестанце јадамо, како се пре боље живило. Нека каже сваки шта хоће и како хоће, али тек се може и то рећи: боље се пре живило, јер нас је и Бог боље помагао, а ми смо се Богу више молили. Данас се слабо молимо, слабо тражимо божије заштите. Особито је жалосно, кад помислимо, да има много родитеља, који имају ситну дечицу, па слабо похађају цркве. Ако не ће њих ради, морали би ради своје деце, да им пруже примера, да бар деци остану за целог века усађене лепе детинске верске успомене, да се после као људи, сећају оних златних детињских дана, кад су у светим храмовима слушали православне молитве и песме, јер ништа тако није трајно у човечијем срцу, као што је успомена из детињства. И ако су њежне, тако рећи просте и невине ипак садрже у себи увек силу моралну, која утиче на развитак човечије душе.

Наши свештеници, учитељи и родитељи ваљало би да обрате сву пажњу на то, како би у народу ширили што већу побожност, да бар у њој не малакшемо, ако и не ћемо напредовати, а кад би се одржали у побожности, коју су наши стари имали то би нам било довољно, да испунимо дужности, које нам налаже наша света црква, као синовима свете православне вере.

Црквени певац.

Вести из места и са стране.

Посланички кандидат. За предстојећи избор посланика на сабору Троједне краљевине који се има обавити, услед смрти пок. Богољуба Милетића кандидат је српске народне самосталне странке г. **Коста Арсенић**, трговац из Илока. Препоручујемо нашим једномишљеницима да својски пораде уставним оружјем, да буде изабран овај вредни и заслужни кандидат српске народне самосталне странке!

За школу. Пишу нам из Сараволе: На Крстовдан предао је српском школском одбору наш честити начелник (кнез) г. Хегедиш 814 фор. 44 нов. на фонд српске вероисповедне школе, а месеца августа имаће да прими одбор 1628 фор. Исти наш честити кнез, видећи да се наш народ, како српски тако и романски, губи, предложио је јесенас, да се на цел школа арендује 200 ланаца излаза, што представништво једногласно усвоји тај предлог нашег честитог кнеза и одмах вишој власти на одобрење поднесе, те тако и виша власт за добро пронађе и одобри, по тим условом, да се

исти новци од излаза само на школе употребе. Те тако имаће наша српска школа, кад истеку 6 година, 9.768 фор. — Оваком честитом кнезу кличемо од срца: Хвала и живео!

Свита рускога цара. У свити рускога цара Александра III. има 120 особа. Међу њима има 55 генерал-ађутаната и 54 крилних ађутаната. По народности има 98 Руса, а 22 других народности.

Милитаризам у Немачкој. Владин немачки војни лист „Militär-Wochenblatt“ надајући се, да ће се примити у немачкоме рајхстагу војни предлози већ сада расправља о томе, како ће се доскочити несташици подофицира, ако се повећа број војске. Он је у том погледу изнео и своју законску основу. По тој основи, влада би морала одредити, да сви подофицири, који ислуже у војсци 12 година постану народни учитељи! Писац разлаже да подифицирске школе нису горе од народних, а у садашње доба, када се све више шири социјализам, да и треба у школе завести оштрију дисциплину. До сада су учитељи одгајали храбре војнике, а на крају XIX. века морали би каплари и фирери васпитавати будућу немачку омладину! Мислимо, да је довољно, да се свак увери „о теоријама“, које се развијају у слободном и „слободоумном“ немачком царству.

Смрзнути љубазници. У околини Керменга наиђоше путници, који су туда пролазили, на мноштво врана, које се на једном месту искупише. Кад одоше тамо да виде шта је, нађоше двоје у загрљају, који су се на путу смрзли од студени.

Вуци. Велика хладноћа у Русији узрок је те су ове године нападаји вукова не само чести, него и ужасни. Јавили смо, да у новгородској губернији, варош Тикрин, управо је опседнута грдним гомилама ових зверова, који упадају у варош, односе стоку, псе па и саму децу. Ни један Тикринац не сме да изађе из вароши, ако није наоружан. Влада је наредила, да један батаљон пешака, једна сатнија козака и три стотине стрелаца предузму ајку противу ових зверова. — Пре неког времена десио се овај страшан случај. У саоницама путовали су за Одесу човек, жена и два детета. На путу их нападну вуци. Напад је био тако страшан, да је отац морао да баци вуковима једно дете, не би ли их задржао. Ова грозна жртва заиста је за часак забавила вукове, али на скоро појавише се онако исто страшни као мало час. Још мало, па да ускоче у саоне. Отац хтеде да баци и друго дете, али мати, ужаснута, скочи из саона и вуци је растргоше. Кад су стигли у Одесу, отац беше полудио, а дете полумртво од страха.

Кратке вести. У ноћи између прошлог уторника и среде букнуо је велики пожар у Сомбору у магазину једног трговца. Изгорело је робе у вредности од 20.000 фор. Роба је била осигурана. — У манастиру Опову отвориће се до мало школа за калуђере. — У Бечу умрла је нека продавачица купуса, која се врло сиромашно носила, а још горе хранила, но за то су ипак после њене смрти нашли у њеном стану до 80.000 фор. готовине, које у банкама које у сребрним и златним новцима. Како је од много година увек купила, а није трошила поменути новац, а још мање да је коме што о њему спомињала, то су многи папирни новци данас изван вредности течајне.

Културне и књижевне белешке.

„Буњевци“. Ми смо јавили да је „Матица Српска“ наградила лепу расправу г. И. Иванића „О Буњевцима“. То су јавили и многи други српски листови и поздрављајући ово, у колико је нама познато, прво исторично дело о нашим Буњевцима, назвали су ову браћу нашу: Србима римокатоличке вере. И ово је било довољно да у несретној небратској срџби и опет плану неки хрватски и политички и књижевни листови и да и овог пута своје нападаје оснују на погрдама против Српства, како су Срби „безочни“, када су „дотле дотерали да и Буњевце посрбљују. Није нам намера да сада расправљамо о томе јесу ли или нису Буњевци Срби, римокатоличке вере и могу ли у опште римокатолици бити Срби.

На друго ћемо се осврнути. Данас се Хрвати чуде, како ми Срби можемо Буњевце називати Србима, али некада, када смо се ми, на жалост, мало старали за Буњевце, сами су нам они говорили — да су Буњевци Срби.

То је било некада, када се није ни знало за српско-хрватску размирицу у овоме облику, у којем се она данас развила, када је још Хрват Србину, а и Србин Хрвату признавао, што је чије, када се још није употребило од стране хрватске верско оружје да нас Србе вером завађају и да нас по вери деле.

Пред нама је 97. бр. „Срп. Дневника“ од године 1860. где он из „Позора“ преноси од речи до речи чланак „Војводина“. Сви ми знамо, да је некада „Pozor“ био, што је данас „Obzor“. Као што је „Obzor“ орган неодвисне хрватске странке, тако је г. 1860. био „Pozor“ орган те исте странке. У томе се чланку каже од речи до речи ово: „Познато је, да има у овим странкама (бив срп. Војводини) до 200.000 нашега народа католичке вере. Међу тим нашим народом најзнатнији су т. зв. Буњевци, по племенитом свом стасу, по имању, множини и политичком животу.... Православно Српство, које овде славенски интерес заступа, жали на ову своју браћу по језику и крви, што се не одушевљава за словенске ствари, а покушало је већ више пута, да их учини учесницима словенскога живота; но ти су покушаји, из схватљивих разлога без успеха остали. Тај наш народ не хтеде постати католичким Србом, него се све више заноси за Мађарима. Нема сумње, да су положај и околности, у којима тај наш католички народ живи, узроци тога његовога мртвила за Словенство; али колико то познајемо, знамо да му још нису сви осећаји ишчезли, који би га к народној свести довели, само кад би се могла употребити сходнија средства. Опште је познато, а не знам за што би се тајило, да је православно Српство, које, како рекох, до сад овде једино словенски интерес заступа у свом народном бићу и овим крајевима са свим искључиво. У Српству и Србину разумева се само „православно нашинство“, а брат, „римокатолички нашинац“ пре ће се сваким другим и народним и ненародним именом звати, само не Србином; то је тако у живот и у крв српскога народа ушло, да су до сада сви покушаји католичке Србе сјединити с православним Србима остали без успеха.

Последица тога назора о Српству у народу српском (Буњевцима) пробудила је код ових католичких суплеменика помисао православљења (т. ј ако се назову Србима, да морају прећи у православље) и смешала је приступ уз словенске интересе с приступом к православљу.... непријатељство своме, а љубав туђина толика је у њих, да су чак и у своје народне школе увели мађарски језик. Али та слепа занешеност тиче се само њихорог племства и т. зв. интелигенције. Прави народ чист је и љуби своје, само на жалост нема никакве потпоре у томе. И црква и школа нису за њ оно, што би требало да су. Ни свештеници, пи учитељи њихови не љубе Словенство“.

Овако су пре 30 и више година писали Хрвати о Буњевцима. Је ли или није оправдан онај њихов прекор, да Буњевци не маре за Словенство, не испитујемо, али да је томе и црква римска и римско свештенство доста криво, да је много буњевачких првака без словенског осећаја у то верујемо, као што верујемо, да се народ данас пробудио и да осећа народним духом.

Свакако Хрвати су први назвали Буњевце Србима и то „католичким Србима“, па су их прекоравали, што се отворено не признају, да су Срби „католичке вере“, као што се и остали Срби признају — Србима „православне вере“.

Онда, пре 30 година Буњевци су били Срби и могло је бити Срба католичке вере, данас они нису Срби, а католици никако не смеју бити Срби. Овако су некад мислили, а овако данас мисле Хрвати. На основу којих историчких и етнографских доказа кажу да нису Буњевци Срби и на основу које верске догме уче, да римокатолици не могу бити Срби?

Који су то разлози, који су их приморали да у 30 година промену своја и верска и народносна мишљења? Ако су разлози братске мржње, онда би данас пуним правом могли Буњевци казати многим Хрватима оно, што су ови некад казали Буњевцима: да се не одушевљавају за Словенство!

Пољопривредне трговачке и обртне вести.

Марва. Угарски саборски одбор за пољоделство саставио је нацрт закона о уништавању контазијозне плућне заразе. Уз овај нацрт поднео је исти одбор извештај, у ком упозорује, да је рогата марва у многим пределима окужена плућном заразом и тиме се правда, што захтева већу своту новаца да уништи ову заразу. Осим тога захтева исти одбор, да се сва рогата марва по целој Угарској лечнички прегледа, да би се тачно дознало, колико је марве заражено, па да се према томе даље поступа. У ту сврху препоручује, да се изашље један министеријални повереник и опуномоћи, да на лицу места предузме потребне кораке. Даље треба саставити штатистику марве по расама и нези, као и по пољоделској употреби.

Позив за рањење свилених буба. Изашла је објава кр. уг. министарства, којом се позивају сви они, који хоће да ране свилене бубе, да се пријаве својем општинском поглаварству, које ће им дати семена.

Новије вести.

Београд. Неистинита је вест, да је српски агент у Солуну Радетић, проневерио 20.000 динара и с тога да је побегао из Солуна српски конзул Љотић.

Лондон. На енглески консулат у Гуатемали напала је светина. Старији син конзула је јако рањен.

Каиро. Приспела је једна пуковнија енглеске војске, да појача овдашњу војну посаду.

Лондон. Из Индије долази силна енглеска војска у Египат, по што енглеска влада мисли, да Кедиве намерава изненада подићи општи устанак против енглеске окупације.

Берлин. На здравицу немачког цара одговорио је руски царевић врло кратко. На Немце је присуство руског царевића у Берлину ипак повољно утицало, што се најбоље види из држања немачке штампе.

Париз. „Кокард“ опет напада на аустро-угарског посланика у Паризу, велећи му, да никакве дипломатске сплетке не ће у Паризу створити повољно земљиште тројном савезу.

Дописница уредништва.

Непознатом. Неплаћена писма не примају се.

Д. у К. Пишете нам, да сте им одговорили да не ћете „с ником“ да имате посла. Знамо шта мислите, али се не каже „с ником“, него „ни с ким.“

У допису из Карловаца прошлога броја „Заставе“ у 28 и 29 реду у место: но и Тодосић, треба да стоји: но и Топаловић и т. д.

ОГЛАСИ.

Мануфактурна, помодна и платнарска
ТРГОВИНА
ПАВЛА Д. ЈОВАНОВИЋА
У ЗЕМУНУ
потребује спомоћника и шегрта, вешти продавци имају првенство. 30 1—2

СПОМОЋНИК
ГВОЖЂАРСКЕ СТРУКЕ
тражи се који уме правилно српски и немачки писати и говорити, поред тога да је способан за послуживање у детајлу и ан-гро. Они који су и мађарском језику вични, имају првенство.
Понуде да се шаљу на фирму
Франц Ромајзер и синови
17 3—8 **у Будимпешти.**

СТЕЧАЈ.

По што се на расписани стечај од 17. новембра 1892 пријавио само један компетенат, то се овим поново расписује стечај на једно упражњено стипендиско место у заклади народних добротвора Луке Миланковића и сестре му Марије Петровићке за слушаоце рејалке или технике. Годишња је стипендија 500 ф., а добија се у десет месечних оброка.

Првенство имају Новосађани.

Молбеници ваља прикључити: крштено писмо, сведоџбе о свршеним наукама, сведоџбу сиромаштва и лекарску сведоџбу.

Молбенице ваља упутити потписаноме одбору.

Рок стечају траје за четир недеље од првог уврштења.

У Новоме Саду 14. (26.) јануара 1893.

Црквени одбор
српске православне црквено-школске
20 3—3 општине.

СПОМОЋНИКА
потребује
ГВОЖЂАРСКА ТРГОВИНА
МИШЕ НИКОЛИЋА
23 **у Инђији.** 2—2

ЗА СТАРЕ И МЛАДЕ ЉУДЕ!
ПРЕПАРАТИ ЗА ОПОРАВЉАЊЕ
надлечника штабског
Др. МИЛЕРА
познати су од много година као згодни против живчаних болести и учмалости. Особито су згодни за опорављање изнемоглих. Цена је са тачним лекарским упутством 3 фор. 50 нов., поштом 25 н. више ради паковања.
МОЖЕ СЕ ДОБИТИ САМО У
St. Georgs Apotheke,
5 Wien V. 2., Wimmergasse 33. 2—12

ПОЗИВ
НА ПЕТУ РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУШТИНУ
УДЕОНИЧАРА
НАРОДНЕ ЗАДРУГЕ ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ
У СРЕМСКИМ КАРЛОВЦИМА

која ће се држати у недељу 14. (26.) фебруара 1893. год. у два сата после подне у саборској дворани.

САЗ СЛЕДЕЋИМ ДНЕВНИМ РЕДОМ:

1. Избор председника и перовође ad hoc.
2. Извештај управе и надзорног одбора.
3. Давање опросница.
4. Избор одбора за оверовљење скупштинског записника.
5. Установљење процента за награду управитеља.
6. Решавање о предлозима које су бар пет чланова на три дана пред скупштину управи поднели.

КАРЛОВЦИ, 27. јануара 1893.

УПРАВА
32 1—3 **народне задруге за међусобно помагање и штедњу.**

ИЗВЕШТАЈ
Народне задруге за међусобно помагање и штедњу у Сремским Карловцима
ЗА ГОДИНУ 1892.

Рачун изравнања.

ДУГУЈЕ.	фор.	нов.	ПОТРАЖУЈЕ.	фор.	нов.
Благајна 31 децембра 1892.	2478	66	Деоничка главница I. кола	28536	25
Менице	150074	60	Деоничка главница II. кола	18140	75
Намештај (по одбитку 10%)	1168	64	Деоничка главница III. кола	5621	—
Одметник	96	—	Деоничка главница IV. кола	2488	25
Сремско-карловачка штедионица	7414	01	Деоничка главница V. кола	923	25
Наше реалитете	5700	—	Улози	84284	62
			Резервни фонд	2147	16
			Ресконтованих меница	18432	—
			Делимак I. кола	880	80
			Делимак II. кола	748	80
			Делимак III. кола	218	40
			Чист добитак за год. 1892.	4514	70
	166931	98		166931	98

Рачун губитка и добитка.

ДУГУЈЕ.	фор.	нов.	ПОТРАЖУЈЕ.	фор.	нов.
Камате на улоге	3098	05	Есконт од меница	9766	10
Камате ресконт-меница	1289	47	Уписнина	182	80
Дневнице	242	—	Закаснина	236	34
Адм. трошкова	1104	94	½% пристојба	1712	88
Плата	1240	—	Приход од наших реалитета	81	—
Доходарствени порез	541	—	Камате у текућем рачуну	174	24
10% употребе намештаја	129	84			
Станарина	193	36			
Чист добитак за год. 1892.	4514	70			
	12153	36		12153	36

У Срем. Карловцима, 31. децембра 1892.

НАРОДНА ЗАДРУГА ЗА МЕЂУСОБНО ПОМАГАЊЕ И ШТЕДЊУ

Коста пл. Јовановић, с. р.
књиговођа.

Пера Веселиновић, с. р.
управитељ.

Горње рачуне сравнили смо са главним и споредним књигама и пронашли их у потпуном реду.

Чланови надзорног одбора:

Др. Миша Михајловић, с. р. **Векослав Мили, с. р.** **Хајнрих Холи, с. р.**

Властник: Славко Свет. Милетић. Главни уредник: др. Јован Пачу. За уредништво одговара: Милан Поповић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.